

[P. Munch.]

tation for de forskellige Anskuelse og dermed Opfyldelsen af det saaledes lydende Grundlovsbud.

Den ærede Ordfører for Venstre har jo imidlertid ikke dette sidste Ønske. Han saa dette Lovforslag som Begyndelsen til en videre Udvikling, der skulde føre bort fra Grundlovens Bestemmelse — jeg antager selvfølgelig gennem en Grundlovsforandring — over til en Valgordning, der gav gode Udsigter til, at et Mindretalsparti kunde opnaa en saadan Magtstilling her i Tinget, at det kunde styre med Flertallets Ret. Jeg ved nu ikke, om den ærede Ordfører vilde være saa glad, den første Gang han saa et saadant Mindretal, for jeg er tilbøjelig til at tro, at han da ikke vilde faa det Mindretal at se, til hvilket han selv hører. Det ærede Medlem Hr. Borbjerg har jo allerede givet os en lille Skildring af, hvilket Parti han tænker sig det skulde være, og jeg tilstaa, at som Stemmeforholdene foreligger i Øjeblikket, maa man vistnok med Tanken paa en Bevarelse af den økonomiske Opbygning af vort Samfund, som vi nu om Dage har, regne med, at bliver der et saadant Mindretal, der kommer til at staa her med Flertallets Ret, da vil det blive det socialdemokratiske Parti. Jeg tror, der var særdeles megen Klogskab i den Maade, paa hvilken den ærede Ordfører for Socialdemokratiet viste fra sig Fristelserne til at gribe en saadan Mulighed, erkendende, at intet vel kunde være skadeligere for dette Parti end netop at komme i denne Situation.

Baade det ærede Medlem Hr. Elgaard og den højtærede Indenrigsminister har jo lagt for Dagen en Sympati for denne Forestilling om et Styre paa et stort Mindretal af Vælgerne, der blev Flertal eller i hvert Fald nærmede sig saa stærkt til Flertallet her i Salen, at det blev ligesom altbeherskende. Jeg har i Gaar givet Grunde, hentede fra Erfaringer i Danmarks politiske Liv og i Udlandets politiske Liv, om hvilke jeg tror at turde sige, at de vidner stærkt og afgørende om, hvor skadelige saadanne Forsøg er. Ingen af disse Betragtninger og disse Erfaringer har man fra de to ærede Taleres Side beskæftiget sig med; jeg behøver derfor ikke at vende tilbage dertil, men tror, at de Grunde, jeg gav, vedblivende staa ved deres fulde Magt.

Den højtærede Indenrigsminister havde jo ikke tabt Humøret ved den Medfart, hans Lovforslag fik i Gaar — der skal meget til, førend det indtræffer for den højtærede

Indenrigsminister, det er jo en af hans tiltalende Egenskaber. Han havde da ogsaa bevaret den Tilbøjelighed, som saa mange ærede Ministre har, til at give de forskellige Ordførere Karakter. Jeg kan ikke klage over de Karakterer, han uddelte. Den bedste Karakter fik naturligvis det ærede Medlem Hr. Borbjerg, som han jo ser hen til som den eneste Mulighed for at løse denne Sag med det Ting, der i Øjeblikket findes. Den næstbedste fik jeg, i hvert Fald med Hensyn til passende Opførsel, om ikke just med Hensyn til Rigtigheden af selve de Paastande, jeg hævdede. Derimod kan man vistnok sige, at den Karakter, som Ordføreren for det konservative Folkeparti fik, lød kort og godt sagt paa slet i Opførsel. Man maa da erkende, at atter her faar Ordet: Frænde er Frænde værst sin Gyldighed, for samtidig dermed staa de to ærede Talere og taler ud fra den faste Forestilling, at det skal jo alligevel til syvende og sidst være en Blokpolitik mellem de to Partier, der skal løse de fleste og betydningsfuldeste Spørgsmaal.

Den højtærede Indenrigsminister sagde til mig, at jeg havde klaget over, at man saadan slog disse Kredse i Stumper og Stykker og flikkede dem sammen paa en besynderlig Maade, og saa spurgte han: Hvorledes vil De gøre det anderledes? Jeg skal dertil svare: Hvis jeg ud af de nuværende 118 Kredse skal have 80 Enmandskredse, kan jeg ikke gøre det anderledes. Det er den store Indvending mod hele dette Forsøg, at det kun kan gøres ved at sprænge i Luften hele det gamle Enmandskredssystem, saaledes som det har levet i Befolkningen. Jeg trøster mig heller ikke med Hensyn til Kredsenes uforholdsmæssige Størrelse overfor det politiske Arbejde med den Henvisning, den højtærede Minister gav til Befordringsvæsenets Udvikling. Det er jo nok saaledes, at Kandidaterne kan komme lettere omkring i en Kreds nu om Dage end tidligere, men det er alligevel uoverkommeligt at komme igennem 40 Kommuner, hvor man vel at mærke skal have Aftenmøder alle Steder, for vi kan ikke i Danmark gaa over til den Skik at køre rundt og holde en halv Snes Møder eller 5—6 Møder i Løbet af Dagen.

Saa kan den højtærede Minister maaske sige: Ja, men Befordringsvæsenets Udvikling gør, at Vælgerne kan flytte sig og komme fra det ene Sted til det andet. Det kan de blive tvunget til, men den Dag det sker, er der sket et fuldkomment Brud paa vore Vælgeres Vane, paa hele den Arbejdsmaade, der nu findes rundt omkring i vore Valgkredse, og man maa erkende, hvis man ser